

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI

*GRANIČNE POLICIJE
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2018. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠĆE

O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI

**GRANIČNE POLICIJE
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2018. GODINU**

Broj: 04-16-1-846/19

Sarajevo, srpanj 2019. godine

Kazalo

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA.....	5
MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA.....	5
MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI	7
II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI.....	9
1. KRITERIJI	9
2. REALIZACIJA RANIJIH PREPORUKA	9
3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	12
3.1 Ustrojstvo i rukovođenje	12
3.2 Finacijsko upravljanje i kontrola	13
3.3 Unutarnja revizija	14
3.4 Prevencija korupcije	15
4. PRORAČUN	16
5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	17
5.1 Pregled rashoda i izdataka iz proračuna.....	17
5.1.1 Bruto plaće.....	18
5.1.2 Izdaci za uporabu vozila	19
5.1.3 Ugovorene usluge.....	21
5.1.3.1 Pružanje ugostiteljskih usluga i usluga smještaja.....	21
5.1.4 Kapitalni izdaci	22
5.2 Pregled prihoda i primitaka	22
5.3 Bilanca stanja.....	23
5.3.1 Popis sredstava i obveza	23
5.4 Pregled dinamike upošljavanja	25
6. JAVNE NABAVE.....	25
6.1 Nabava službenih specijaliziranih vozila	27
6.2 Nabava tonera i kertridža i realizacija okvirnog sporazuma	30
6.3 Nabava hrane za službene pse	31
6.4 Zajedničke nabave za policijska tijela	32
7. KOMENTARI	33
PRIVICI.....	33

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Mišljenje neovisnog revizora se daje na temelju provedene financijske revizije koja obuhvaća reviziju financijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća **Granične policije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Granična policija)** koji obuhvaćaju: bilancu stanja na 31.12.2018. godine, pregled prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz proračuna, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće pričuve proračuna, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, financijska izvješća **Granične policije** prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, financijsko stanje imovine, obveza i izvora sredstava na 31.12.2018. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na navedeni datum, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje

Reviziju smo obavili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo o **Graničnoj policiji** sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo kako su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za financijska izvješća

Rukovodstvo **Granične policije** je odgovorno za izradu i fer prezentaciju financijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja na razini institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonu o financiranju institucija BiH, Pravilniku o financijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške,

odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz financijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijska izvješća kao cjelina sačinjena bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbrojno, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na temelju tih financijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije, sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvješća, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola.
- Stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijska izvješća transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u svezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u unutarnjim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira sa rukovodstvom, određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji financijskih izvješća tekućeg razdoblja i stoga su ključna pitanja revizije. Ta pitanja opisujemo u našem izvješću o obavljenoj reviziji, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da o danom pitanju ne treba izvijestiti u našem izvješću, jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvješćivanja nadmašile javnu dobrobit od takvog izvješćivanja.

MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U svezi sa revizijom finansijskih izvješća **Granične policije** za 2018. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije **Granične policije** za 2018. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo o **Graničnoj policiji** sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo kako su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Skretanje pozornosti

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pozornost na sljedeće:

- nadležne institucije još uvijek nisu donijele pravilnik o policijskom dodatku koji je propisan Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH (točka 5.1.1 Izvješća);
- utvrđene nedostatke i slabosti u procesu javnih nabava (točka 6. Izvješća).

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Granične policije je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije sukladne propisima kojima su regulirane i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje **Granične**

policije, prema definiranim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu financijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 26.07.2019. godine

GLAVNI REVIZOR

Dragan Vrankić, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Jasmin Pilica, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Ranko Krsman, v.r.

II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine izvršio je reviziju finansijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za ocjenu usklađenosti sa zakonima i drugim propisima korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2018. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o financiranju institucija BiH
- Zakon o unutarnjoj reviziji.

2. REALIZACIJA RANIJIH PREPORUKA

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je finansijsku reviziju Granične policije za 2017. godinu, sačinio Izvješće o finansijskoj reviziji i dao pozitivno mišljenje na finansijska izvješća i pozitivno mišljenje na usklađenost sa skretanjem pozornosti na slabosti vezane za neusvajanje Pravilnika o policijskom dodatku, proces javnih nabava te implementiranje Sporazuma o provedbi postupaka javnih nabava za policijska tijela (zajedničke nabave). U Izvješću su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti. Granična policija je postupila sukladno članku 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija BiH i obavijestila nas o poduzetim aktivnostima na realizaciji danih preporuka u cilju prevazilaženja nepravilnosti identificiranih u izvješću o obavljenoj reviziji za 2017. godinu.

Granična policija je sačinila Akcijski plan za realizaciju preporuka iz izvješća za 2017. godinu.

Uvidom u poduzete aktivnosti, dajemo osvrt na realizaciju preporuka:

Ocjena realizacije preporuka	Realizirana	Realizacija u tijeku	Nerealizirana
Granična policija je imala proaktivan stav po pitanju donošenja podzakonskog akta kojim bi trebalo biti regulirano pitanje policijskog dodatka. Međutim, zbog okolnosti koje su izvan nadležnosti institucije, spomenuti akt još uvijek nije donesen.			
Nismo se uvjerali da je vršeno preispitivanje rasporeda voznog parka u cilju usklađivanja sa stvarnom namjenom specijaliziranih službenih vozila, kako je to propisano Pravilnikom o uvjetima i nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH.			
Na inicijativu Granične policije, IDDEEA je izvršila nadogradnju Registra novčanih kazni, ali samo u dijelu postotnog analitičkog iskazivanja realizacije novčanih kazni, dok u finansijskom dijelu izvješća, uplata 50% kazne u roku od osam dana se ne evidentira u cijelosti kao realizirana.			
Granična policija ima proaktivan stav po pitanju naplate potraživanja po izdanim prekršajnim nalogima, ali s obzirom na to da nije jedini sudionik u ovom procesu, pitanje efikasne naplate još uvijek nije riješeno na zadovoljavajući način.			
Granična policija nije poduzimala aktivnosti na unapređenju internog sustava prodaje osnovnih sredstava.			
Prema planu mjera i aktivnosti za realizaciju preporuka iz izvješća o obavljenoj reviziji Granične policije BiH za 2017. godinu, u cilju unapređenja unutarnjih kontrola u pogledu utvrđenih manjkova po popisu kao aktivnost je navedena izrada novih te dopuna postojećih internih akata. Nismo se uvjerali da je bilo aktivnosti po danom osnovu.			
Prema planu mjera i aktivnosti za realizaciju preporuka iz izvješća o obavljenoj reviziji Granične policije BiH za 2017. godinu, u pogledu suradnje sa Ministarstvom financija i trezora na točnom prikazivanju podataka u Glavnoj knjizi, kao aktivnost je navedena izrada novih kao i dopune postojećih internih akata. Nismo se uvjerali da je bilo aktivnosti po danom osnovu.			
Nismo se uvjerali da su rađene posebne analize salda dobavljača, s obzirom na to da su			

konstatirana odstupanja u izvješću za 2017. godinu kroz primljene potvrde.			
Nabava vozila je provedena na isti način sa istim sadržajem tehničkih specifikacija kao i 2016. godine (terenska i putnička vozila), kada je revizija ukazala na potrebu poštivanja općih načela javnih nabava (članak 3. Zakona o javnim nabavama).			●
Nije bilo promjena u pogledu provedbe izravnih sporazuma i isti su zastupljeni kao i u ranijem razdoblju.			●
Nisu razmatrani modaliteti provjera kvalitativnih svojstava dijelova uniformi koje se nabavljaju, sukladno zahtjevima koji su bili propisani u tenderskoj dokumentaciji.			●
Nije izvršeno uvezivanje evidencija iz skladišta s Odsjekom za logistiku i Odsjekom za financije u cilju efikasnog praćenja (količinski i financijski) realizacije zaključenih ugovora i okvirnih sporazuma, ali su vršene određene analize u pogledu mogućnosti za realizaciju navedenog.		●	
Započete su aktivnosti na realizaciji Sporazuma o provedbi postupaka javnih nabava u policijskim agencijama na razini BiH.		●	
Mada se provode aktivnosti na naplati potraživanja od fondova zdravstvenog osiguranja, saldo potraživanja iz ranijeg i dalje postoji.		●	
Uočeno je određeno poboljšanje u raspoloživosti podataka o sudbenim sporovima.		●	

Postupak nabava za najveći dio dijelova uniformi nije pokrenut, kako je predviđeno Planom javnih nabava, zbog toga što u 2018. godini nije objavljen pravilnik o izgledu policijskih uniformi za policijska tijela na razini BiH. Sukladno tome, nisu postojali uvjeti da se na objektivan način sagleda realizacija preporuke koja se odnosi na pravovremeno pokretanje procedure nabave uniformi. Naime, u tijeku 2018. godine provedene su aktivnosti vezane za rješavanje pitanja usvajanja pravilnika o izgledu policijskih uniformi, ali u vrijeme provedbe revizije iste nisu bile okončane.

3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Granična policija je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima. Instrukcijom Ministarstva financija i trezora BiH¹ definirano je da su sve institucije koje primjenjuju elektronsko blagajničko poslovanje dužne prilagoditi interne akte novom načinu poslovanja. Granična policija, od studenog 2018. godine, primjenjuje elektronsko blagajničko poslovanje, ali do obavljanja završne revizije nije prilagodila interne akte novom načinu poslovanja sukladno navedenoj instrukciji.

3.1 Ustrojstvo i rukovođenje

Unutarnji ustroj i način rada Granične policije utvrđeni su Pravilnikom o unutarnjem ustroju koji je donesen 2005. godine, a koji je, u manjoj mjeri, izmijenjen 2013. godine.

U 2018. godini Vijeće ministara BiH² je imenovalo ravnatelja (drugi mandat) i zamjenika ravnatelja na mandatno razdoblje od četiri godine.

Zbog obveze usklađivanja Pravilnika o unutarnjem ustroju sa Odlukom o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama Bosne i Hercegovine³ i Odlukom o načelima za utvrđivanje unutarnjeg ustroja organa uprave Bosne i Hercegovine⁴, nadležnosti Granične policije propisane zakonom, sve složenijih obveza koje se nameću pri izvršavanju spomenutih nadležnosti, nedostatna pokrivenost pojedinih dijelova državne granice policijskim službenicima, nedostatan broj policijskih službenika u pojedinim organizacijskim jedinicama u tijeku ljetne turističke sezone, zaključeno je da je postojeću organizacijsku strukturu potrebno u potpunosti izmijeniti, pri čemu je posebno neophodno povećati broj policijskih službenika koji obavljaju poslove nadzora državne granice i granične provjere.

S tim u svezi, sačinjen je Nacrt pravilnika o unutarnjem ustroju Granične policije u suradnji sa stručnjacima iz Savezne policije SR Njemačke.

Tijekom 2017. i 2018. godine pribavljena su mišljenja nadležnih institucija na sačinjeni Nacrt pravilnika o unutarnjem ustroju Granične policije.

Prijedlog pravilnika o unutarnjem ustroju Granične policije je dostavljen nadležnom Ministarstvu sigurnosti BiH 07.05.2018. godine⁵ sa dopunom 16.05.2018. godine⁶, na dalje postupanje tj. upućivanje Vijeću ministara BiH na davanje suglasnosti.

Prema informacijama do kojih smo došli, dostavljeni Prijedlog pravilnika o unutarnjem ustroju Granične policije, Ministarstvo sigurnosti BiH još nije uputilo Vijeću ministara BiH na razmatranje.

Naime, kako u Ministarstvu sigurnosti BiH smatraju da je Granična policija trebala svu komunikaciju u svezi s pripremom Prijedloga pravilnika vršiti preko nadležnog ministarstva, a ne u izravnoj komunikaciji sa nadležnim institucijama, trenutno se, kako smo informirani u Ministarstvu sigurnosti BiH, provodi analiza poduzetih aktivnosti Granične policije na izradi Prijedloga pravilnika o unutarnjem ustroju.

Međutim, činjenica je da je Prijedlog pravilnika o unutarnjem ustroju Ministarstvu sigurnosti BiH dostavljen na daljnje postupanje još prije godinu dana i da ta analiza još nije završena.

¹ Akt Ministarstva financija i trezora BiH, broj: 02-2-9194-1/18 od 2.10.2018. godine

² Službeni glasnik BiH broj: 34/18

³ Službeni glasnik BiH broj: 30/13

⁴ Službeni glasnik BiH broj: 30/13

⁵ Akt Granične policije broj: 17-06-1-14-3564-354/15 od 07.05.2018. godine

⁶ Akt Granične policije broj: 17-06-1-14-3564-355/15 od 16.05.2018. godine

Bitno je istaknuti da su na pripremi Prijedloga pravilnika o unutarnjem ustroju utrošeni kako materijalni tako i ljudski resursi, kao i to da je Granična policija najviše pogođena migrantskom krizom i potrebom da adekvatno odgovori na izazove koje ista sa sobom nosi.

PREPORUKA 1

Uzimajući u obzir proteklo vrijeme od dostavljanja Prijedloga pravilnika o unutarnjem ustroju nadležnom Ministarstvu sigurnosti BiH, potrebno je urgirati kod istog ubrzanje aktivnosti na analizi dostavljenog materijala, kako bi se mogle poduzimati daljnje radnje u cilju eventualnih izmjena i dopuna, razmatranja, te konačnog usvajanja predmetnog akta na sjednici Vijeća ministara BiH.

Tim za reviziju je u tijeku prethodne revizije u Graničnoj policiji posjetio Terenski ured Višegrad s ciljem upoznavanja sa načinom funkcioniranja terenskog ureda, komunikacijom sa sjedištem, te eventualnim poteškoćama i problemima sa kojima se terenski ured suočava u svom radu.

Na temelju obavljenih razgovora i prikupljenih informacija, zaključili smo da postoji prostor za unapređenje komunikacije između sjedišta i terenskog ureda, te da bi reakcija sjedišta na opravdane zahtjeve sa terena treba biti brža i efikasnija, posebno u uvjetima povećanog opsega aktivnosti službenika Granične policije zbog migrantske krize.

Također, sukladno prikupljenim informacijama, smatramo da bi bilo svrsishodno analizirati popunjenost pozicija u pojedinim terenskim uredima koji su posebno opterećeni, a koje podrazumijevaju posebnu odgovornost u postupanju, kako bi se izvršio ravnomjeran raspored poslova između terenskih ureda.

3.2 Financijsko upravljanje i kontrola

Granična policija je u 2018. godini poduzimala aktivnosti na implementiranju sustava financijskog upravljanja i kontrole sukladno Zakonu o financiranju institucija BiH⁷, Priručniku za financijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provedbu procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH.

U ostvarenju tog cilja, aktom ravnatelja od 12.03.2018. godine, formirana je Radna grupa koja je imala zadatak da u razdoblju od 60 dana, između ostalog, sačini jedinstven dokument mape poslovnih procesa, registar rizika i plan aktivnosti za 2018. godinu.

Radna grupa je navedeni zadatak obavila u roku, čime je napravljen značajan pomak u aktivnostima na uspostavi efikasnog sustava financijskog upravljanja i kontrole u Graničnoj policiji BiH.

Inače, u Graničnoj policiji djeluje Povjerenstvo za praćenje funkcioniranja financijskog upravljanja i kontrole, a nisu imenovane osobe za koordinaciju financijskog upravljanja i kontrole i osoba zadužena za upravljanje rizicima. Povjerenstvo je u više navrata davalo prijedloge za imenovanje, ali samo imenovanje nije izvršeno.

Ravnatelj Granične policije je krajem siječnja 2019. godine uputio dopis rukovoditeljima svih organizacijskih jedinica u kojem se traži dostavljanje izvješća o aktivnostima vezanim za upravljanje rizicima u 2018. godini, a koji bi poslužili kao temelj za sačinjavanje Godišnjeg

⁷ Službeni glasnik BiH, br: 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

izvješća o finansijskom upravljanju i kontroli koje se dostavlja Središnjoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija i trezora BiH.

Prema sadržaju Godišnjeg izvješća o finansijskom upravljanju i kontroli, kao i Izvješću Povjerenstva za praćenje funkcioniranja finansijskog upravljanja i kontrole, može se zaključiti da zahtjev ravnatelja upućen rukovoditeljima svih organizacijskih jedinica nije u potpunosti ispoštovan.

U izvješću Povjerenstva se navodi da poziv prema organizacijskim jedinicama nije ispoštovan i prihvaćen je samo formalno, a da dostavljeni materijali ne mogu poslužiti za sastavljanje kvalitetnog izvješća o upravljanju rizicima na razini Granične policije.

Iz navedenog, kao iz situacija koje su pratile kreiranje Mape poslovnih procesa, uočena je nedostatna posvećenost pojedinih organizacijskih jedinica uspostavljanju efikasnog sustava finansijskog upravljanja i kontrole u Graničnoj policiji.

Kako se sustav finansijskog upravljanja i kontrole stalno razvija i poboljšava kroz svakodnevno obavljanje djelatnosti institucije neophodno je da se sve organizacijske jedinice i njihovi rukovoditelji maksimalno uključe u aktivnosti uspostave efikasnog sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

U tom smislu, tijekom revizije skrenuta je i pozornost na, početkom godine instalirani, sustav upravljanja dokumentima (eng. Document Management System - DMS).

Naime, smatramo da bi bilo korisno izvršiti procjenu rizika u Graničnoj policiji u pogledu primjene navedenog sustava.

Nesumnjivo je da je primjena DMS-a u znatnom dijelu povećala efikasnost i smanjila troškove materijala i sl., ali je, s obzirom na to da njegova primjena mijenja način kolanja dokumentacije i njene autorizacije, kao i da Granična policija ima kompleksnu organizacijsku strukturu, procjena rizika i upravljanje istim u danom segmentu od posebne važnosti.

PREPORUKA 2

S obzirom na to da je uspostavljen temelj za finansijsko upravljanje i kontrolu u Graničnoj policiji kroz kreiranje mape poslovnih procesa i registra rizika, potrebno je raditi na njegovoj kontinuiranoj dogradnji sukladno uvjetima u kojima se odvijaju poslovni procesi, i rizicima koji su promjenjive kategorije. Kako bi se uspostavio efikasan sustav finansijskog upravljanja i kontrole, na istom trebaju aktivno raditi sve organizacijske jedinice u Graničnoj policiji.

3.3 Unutarnja revizija

Sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH⁸ i Odluci o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH, Granična policija ima Jedinicu za unutarnju reviziju koja je nadležna za obavljanje unutarnje revizije. Jedinica ima načelnika i jednog unutarnjeg revizora. Jedinica za unutarnju reviziju Granične policije BiH je sačinila Plan rada u prosincu 2017. godine, kojim je bilo planirano obavljanje sedam revizija: tri redovne, tri naknadne i jedna po nalogu ravnatelja. Jedinica za unutarnju reviziju obavila je planirane revizije i za iste sačinila izvješća, a Središnjoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija i trezora BiH dostavila je Godišnje izvješće o unutarnjoj reviziji.

⁸ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

3.4 Prevencija korupcije

Vijeće ministara BiH je 2015. godine usvojilo Strategiju za borbu protiv korupcije i Akcijski plan za borbu protiv korupcije za razdoblje 2015.–2019. godina. Postupcima revizije konstatirali smo da se kvartalno sačinjavaju izvješća o aktivnostima za provedbu Plana za borbu protiv korupcije Granične policije BiH (2018.-2019. godina) i dostavljaju Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (u daljnjem tekstu: APIK) i rukovodstvu Granične policije. U siječnju je sačinjeno izvješće o aktivnostima za provedbu Plana borbe protiv korupcije za 2018. godinu i dostavljeno nadležnim tijelima.

Uvidom u kreirana izvješća može se zaključiti da se provode aktivnosti na edukaciji osoblja u cilju upoznavanja sa rizikom korupcije i pojavnim oblicima.

Sukladno sadržaju izvješća, u 2018. godini je bilo prijava koje se odnose na postupanje policijskih službenika koje ima svezu sa koruptivnim djelovanjem, bilo da se radilo o anonimnim prijavama, žalbama građana ili informacijama dobivenim na druge načine.

Navedeno je također da su terenski uredi (sve jedinice) Granične policije provodili kontrolne aktivnosti usmjerene na preventivno djelovanje u borbi protiv korupcije te da su u tom smislu u 2018. godini provedene 1194 kontrolne aktivnosti u kojima skoro da i nije bilo utvrđenih nepravilnosti i nedostataka po bilo kom temelju.

U pogledu preventivnog djelovanja u borbi protiv korupcije u tijeku su aktivnosti na realizaciji projekta iz IPA 2015 kojim će se instalirati kompletan sustav videonadzora na 46 lokacija.

Uzimajući u obzir činjenicu da je Plan integriteta Granična policija sačinila 2014. godine, a da je ova institucija pod visokim rizikom u pogledu koruptivnih aktivnosti, te da je APIK sačinio novi priručnik - Pravila za izradu plana integriteta, smatramo da bi bilo svrsishodno razmotriti ažuriranje postojećeg ili izradu novog plana integriteta.

PREPORUKA 3

Uzimajući u obzir da je Granična policija, sukladno nadležnostima koje ima, izložena visokom riziku koruptivnog djelovanja, smatramo da bi trebalo analizirati dosadašnje aktivnosti na prevenciji korupcije. Analiza bi se odnosila na ocjenu uspješnosti u primjeni određenih mjera kao i slabosti uočene u primjeni određenih aktivnosti. Analiza bi također trebala pokazati mjere i aktivnosti čiju je primjenu potrebno pojačati, koje su to aktivnosti koje nemaju efekta, a iziskuju značajne materijalne izdatke te je li potrebno uvođenje novih mjera i aktivnosti u cilju efikasnije prevencije korupcije.

4. PRORAČUN

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu⁹, Graničnoj policiji su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 77.420.000 KM. Ukupno izvršenje proračuna za 2018. godinu iznosilo je 70.664.060 KM.

Granična policija je izvršila tri prestrukturiranja rashoda u proračunu i to: prvo 05.04.2018. godine¹⁰ u iznosu od 155.000 KM, drugo 14.11.2018. godine¹¹ u iznosu od 320.000 KM i treće 31.12.2018. godine¹² u iznosu od 198.000 KM, koja je odobrilo Ministarstvo financija i trezora BiH. U sljedećoj tablici je prikazana struktura izvršenih prestrukturiranja u 2018. godini.

Prestrukturiranje rashoda u 2018. godini				
Datum Odluke	Opis pozicije	Umanjenje KM	Opis pozicije	Uvećanje KM
05.04.2018.	Nabava opreme	155,000	Nabava građevina	155,000
	U k u p n o	155,000		
14.11.2018.	Naknada troškova uposlenih	130,000	Putni troškovi	80,000
	PTT usluge	50,000	Usluge prijevoza i goriva	200,000
	Nabava stalnih sredstava u obliku prava	40,000	Nabava opreme	40,000
	U k u p n o	320.000 KM		
31.12.2018.	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	180,000	Nabava materijala	180,000
	Nabava građevina	15,000	Nabava opreme	18,000
	Nabava ostalih stalnih sredstava	3,000		
	U k u p n o	198,000		
UKUPNO		673,000		

Sredstva u iznosu od 40.000 KM za nabavu opreme (nabava vozila) po drugoj Odluci o prestrukturiranju rashoda, su bila neophodna zbog većih cijena koje su ponuđene u postupku javne nabave vozila u odnosu na planirani iznos. Inače, Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača za nabavu vozila je donesena 02.10.2018. godine, kada Granična policija nije imala na raspolaganju sredstva koja su bila iznad planiranog iznosa nabave motornih vozila.

S obzirom na to da je treće prestrukturiranje traženo nakon što su stvorene obveze (nabava građevina, usluge prijevoza i goriva) Ministarstvo financija i trezora BiH je odobrilo isto jer bi neizmirivanje stvorenih obveza uzrokovalo negativne posljedice po proračun institucija BiH, ali je skrenulo pozornost na to da je odgovornost za stvaranje obveza preko iznosa utvrđenih Zakonom o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2018. godinu i Zakonom o financiranju institucija BiH, kao i primjena zakonskih odredbi vezanih za javne nabave na Graničnoj policiji.

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 08/18

¹⁰ Odluka o prestrukturiranju broj: 05-16-2-3592-2/18 od 05.04.2018. godine

¹¹ Odluka o prestrukturiranju broj: 05-16-2-10334-2/18 od 14.11.2018. godine

¹² Odluka o prestrukturiranju broj: 05-16-2-10334-7/18 od 31.12.2018. godine

Na zahtjev Granične policije, Ministarstvo financija i trezora BiH je dalo suglasnost na izmjenu namjenske strukture kapitalnih izdataka za 2018. godinu, prema kojoj su, u prosincu 2018. godine, ostvareni prihodi od prodaje stalnih sredstava u iznosu od 190.315 KM. Od navedenog iznosa 150.000 KM je planirano Zakonom o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2018. godinu, a preostali iznos od 40.315 KM se, prema odobrenju, mogao koristiti za nabavu opreme iste namjene do ukupnog iznosa ostvarenog primitka.

PREPORUKA 4

Potrebno je da Granična policija posveti više pozornosti planiranju pozicija u proračunu i načinu stvaranja obveza.

Plan i program rada Granične policije za 2018. godinu Vijeće ministara BiH je usvojilo na 125. sjednici održanoj 22.12.2017. godine. Izvješće o radu Granične policije za 2018. godinu upućeno je preko Ministarstva sigurnosti BiH na razmatranje i usvajanje Vijeću ministara BiH. U vrijeme vršenja revizije, Izvješće o radu na Vijeću ministara BiH nije razmatrano.

5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Granična policija je sačinila Godišnje finacijsko izvješće za 2018. godinu i dostavila ga nadležnim organima i institucijama sukladno važećim propisima i u utvrđenom roku. Godišnje finacijsko izvješće nije objavljeno na web stranici Granične policije.

Analizom bilješki uz finacijska izvješća konstatirano je da su iste sačinjene sukladno Pravilniku o finacijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine.¹³

5.1 Pregled rashoda i izdataka iz proračuna

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbrojno, u razdoblju od 01.01. do 31.12.2018. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 70.664.060 KM, što je u odnosu na raspoloživa sredstva u proračunu za 2018. godinu manje za 6.755.940 KM.

Značajni rashodi iz proračuna odnose se na: bruto plaće (53.149.422 KM), naknade uposlenih (9.423.564 KM) izdatke za uporabu vozila (1.891.042 KM) nabavu materijala (1.714.060 KM). Ostali značajni rashodi odnose se na nabavu opreme (2.121.866 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz proračuna prikazan je u Tablici I. u prilogu Izvješća.

¹³ Pravilnik o finacijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine broj: 01-05-02-2-1993 /15 od 20.02.2015. godine

5.1.1 Bruto plaće

Ukupno ostvarene bruto plaće i naknade iz plaća sa 31.12.2018. godine iznose 53.149.422 KM, odnosno 92% odobrenih proračunskih sredstava. U prosincu 2018. godine u Graničnoj policiji je isplaćena plaća za 2.082 uposlenih. Prema podacima kadrovske službe, broj uposlenih u Graničnoj policiji sa 31.12.2018. godine je iznosio 2.184.

Sistematizacijom radnih mjesta predviđeno je da Granična policija ima 2646 uposlenih, od čega 2.426 policijskih službenika, 163 uposlenika i 57 državnih službenika. Zakonom o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2018. godinu, Graničnoj policiji je odobreno 2371 uposlenih.

Dodatak na plaću policijskim službenicima: Policijski službenici u Graničnoj policiji ostvaruju policijski dodatak u iznosu od 35% od osnovne plaće, na temelju Odluke ravnatelja iz 2008. godine, kojom se utvrđuje spisak radnih mjesta u Graničnoj policiji prema pripadajućim platnim razredima, koeficijentima i posebnim dodacima. U rješenjima o koeficijentima policijskih službenika se navodi i pravo na poseban dodatak. Budući da ne postoji podzakonski akt kojim bi se regulirala visina posebnog dodatka za policijske službenike suglasno Zakonu o plaćama i naknadama u institucijama BiH, prethodnih godina smo u našim izvješćima navedenom pitanju posvetili značajnu pozornost.

Uzimajući u obzir da bi se pravilnik o policijskom dodatku odnosio na sve policijske agencije na razini BiH, a da Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH nije obuhvaćena Direkcija za koordinaciju policijskih tijela u BiH, to se u 2017. godini pristupilo izmjenama i dopunama navedenog zakona u cilju stvaranja pretpostavki da se i spomenuta policijska agencija obuhvati pravilnikom o policijskom dodatku koji treba biti donesen.

Parlamentarna skupština BiH je na 54. sjednici Zastupničkog doma, održanoj u prosincu 2017. godine i na 36. sjednici Doma naroda, u veljači 2018. godine, usvojila Zakon o izmjenama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH u dijelu koji se odnosi na poseban dodatak (policijski dodatak), ali u različitim tekstovima. Budući da je Zakon o izmjenama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH usvojen u različitim tekstovima u domovima Parlamentarne skupštine BiH, osnovano je Zajedničko povjerenstvo za usuglašavanje teksta Zakona. Proces usuglašavanja teksta Zakona u vrijeme vršenja revizije nije bio okončan.

Tijekom revizije smo upoznati da su, zbog evidentnog zastoja u Parlamentu BiH u svezi sa usvajanjem izmjena i dopuna Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH, pokrenute aktivnosti na izradi pravilnika o policijskom dodatku uz primjenu postojećeg regulatornog okvira.

PREPORUKA 5

Potrebno je da Granična policija zadrži proaktivan pristup reguliranju pitanja policijskog dodatka, s obzirom na to da se sadašnje isplate po danom temelju vrše bez podzakonskog akta.

Naknade za prijevoz na posao i sa posla (3.908.540 KM): Odlukom ravnatelja iz svibnja 2018. godine¹⁴ imenovano je Povjerenstvo za provjeru točnosti i istinitosti podataka u zahtjevima za naknadu troškova prijevoza uposlenih u Graničnoj policiji. Prema dostavljenim podacima, nakon izvješća Povjerenstva sačinjeno je 971 novo rješenje za naknadu za prijevoz, gdje je za 814 uposlenih utvrđena manja udaljenost od prikazane u zahtjevu, a kod 157 uposlenih je utvrđena veća udaljenost od podnesene. Uposljeni u Graničnoj policiji su na 21 novo rješenje o prijevozu izjavili žalbe. Potvrđena su prvostupanjska rješenja o prijevozu za policijske službenike, a za dva slučaja žalbi koje su uputili državni službenici Odbor državne službe za žalbe BiH se oglasio nenadležnim i uputio žalitelje na parnični postupak.

Na nalaze Povjerenstva 484 uposljeni su izjavila prigovore, dostavljajući nove dokumentirane zahtjeve za naknadu za prijevoz u kojima je navedena i nova udaljenost od mjesta rada do mjesta prebivališta. Isti nisu bili predmetom revizije, budući da su prigovori i dokazi dostavljeni Povjerenstvu koje je imenovano u siječnju 2019. godine, a koje ima zadatak da razmotri dostavljene prigovore. Sukladno Odluci, rok za izvršenje zadataka je bio 15.02.2019. godine, ali je isti, kako smo informirani, produžen.

Prema dostavljenom pregledu sa 31.12.2018. godine za 1.075 rješenja o naknadi za prijevoz utvrđen je obračun razlike naknade za troškove prijevoza sa posla i na posao. Za uposlene kod kojih je utvrđeno da je udaljenost veća od podnesene, na temelju novih rješenja obračunate su pozitivne razlike naknade za prijevoz, u ukupnom iznosu od 11.350 KM, a razlika je isplaćena pri obračunu i isplati naknade za prosinac. Za uposlene kod kojih je utvrđena udaljenost manja od one koja je prijavljena, u ukupnom obračunatom iznosu od 89.378 KM (negativna razlika naknade troškova za prijevoz), naplata razlike se vrši obustavom ostvarene mjesečne naknade troškova prijevoza od prosinca 2018. godine do konačnog namirenja duga. *Navedena potraživanja od uposlenih nisu knjigovodstveno evidentirana te ista nisu bila ni predmetom popisa za 2018. godinu.*

PREPORUKA 6

Granična policija treba okončati aktivnosti na uspostavi jedinstvenog načina obračuna naknade za prijevoz, sukladno Odluci Vijeća ministara,¹⁵ na način da svi uposljeni imaju isti tretman, odnosno da se priznavanje troškova prijevoza vrši za sve uposlene sukladno istim kriterijima.

5.1.2 Izdaci za uporabu vozila

Ukupni izdaci za uporabu vozila u 2018. godini iznose 1.891.042 KM. Značajniji izdaci odnose se na nabavu goriva (1.153.620 KM), nabavu materijala i usluga održavanja vozila (349.507 KM) te osiguranje vozila (161.327 KM).

Pravilnikom o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH¹⁶ Graničnoj policiji je dano pravo korištenja tri službena vozila, kao i pravo na korištenje službenih specijaliziranih vozila. Granična policija je Pravilnikom o uvjetima nabave i načinu korištenja

¹⁴ Odluka broj: 17-06-2-02-1642-2351/17 od 24.05.2018. godine

¹⁵ Odluka o visini, načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu za prijevoz u institucijama BiH (Službeni glasnik BiH, broj: 72/17)

¹⁶ Službeni glasnik BiH, br: 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 62/17, 34/18 i 5/19

službenih specijaliziranih vozila (u daljnjem tekstu: Pravilnik o vozilima), na koji je suglasnost dalo Vijeće ministara BiH, definirala broj i vrstu vozila koje može nabavljati, maksimalnu pojedinačnu cijenu po svakoj vrsti vozila, kao i pravo na korištenje i upravljanje službenim specijaliziranim vozilima. Tako je, primjerice, za nabavu kombi vozila definirana maksimalna pojedinačna cijena od 85.000 KM, dok je za nabavu putničkog motornog vozila definirana cijena od 90.000 KM.

Prema prezentiranom pregledu službenih vozila, zaključno sa 31.12.2018. godine, Granična policija raspolaže jednim službenim vozilom i 377¹⁷ službenih specijaliziranih vozila. Analizirajući uporabu određene vrste službenih specijaliziranih vozila (kombi vozila, terenska i putnička vozila) može se konstatirati da Granična policija raspolaže većim brojem vozila od 309, koliko je odobreno važećim Pravilnikom. S obzirom na to da Granična policija tijekom godine vrši otpis i prodaju vozila, ali i kupovinu novih vozila, može se zaključiti da ova dva procesa nisu dinamički usklađena, što i dovodi do disbalansa u voznom parku. U 2018. godini otpisano je i stavljeno van uporabe 30 vozila, koja su zajedno sa osam vozila otpisanih ranijih godina bila predmet prodaje, a krajem godine je nabavljeno 18 novih vozila. U konačnici na 31.12.2018. godine Granična policija je na stanju imala 318 vozila koja su bila predmetom analize.

PREPORUKA 7

Granična policija bi trebala prilikom planiranja kupovine novih vozila vršiti istovremeno i planiranje aktivnosti otpisa starijih vozila i njihovu prodaju kako bi navedene aktivnosti bile u značajnoj mjeri usklađene i kako bi se uspio ostvariti cilj da u konačnici broj službenih specijaliziranih vozila, po vrsti i broju, bude usklađen sa važećim Pravilnikom Vijeća ministara.

Pravilnikom o vozilima Granične policije definirano je da ravnatelj može, u cilju osiguravanja kontinuiteta i efikasnosti u izvršenju poslova i zadataka, utvrditi pravo na korištenje službenih specijaliziranih vozila sukladno operativnim potrebama. Sagledavajući uporabu vozila, može se konstatirati da je i u 2018. godini korišteno ranije dano pravo na uporabu vozila 24 sata, odnosno pravo korištenja vozila za dolazak na posao i odlazak sa posla. Ravnatelj je odlukom odobrio, pored tri vozila koja su dana na raspolaganje 24 sata, korištenje i 13 službenih specijaliziranih vozila za dolazak na posao i odlazak sa posla. Pravo korištenja vozila za dolazak na posao i odlazak sa posla dano je predstojniku Ureda, načelniku unutarnje revizije, savjetnicima u Uredu i načelnicima organizacijskih jedinica. S obzirom na to da je Pravilnikom o uvjetima nabave i načinu korištenja Vijeća ministara BiH definirano da su službena specijalizirana vozila, vozila za obavljanje operativnih policijskih, obavještajnih i ostalih sigurnosnih i inspekcijskih poslova, dolazak na posao i odlazak sa posla se ne može podvesti pod navedeno.

PREPORUKA 8

Smatramo da je neophodno preispitati dana prava na kontinuiranu uporabu službenih specijaliziranih vozila te isto uskladiti sa operativnim potrebama Granične policije.

¹⁷ Navedeni broj službenih specijaliziranih vozila uključuje i motocikle, čamce, prikolice i sl.

Analizirajući troškove koji se vežu za uporabu vozila, može se konstatirati da su isti veći za 32% u odnosu na prethodnu godinu. Značajnije povećanje troškova evidentirano je na poziciji goriva. Zbog velikog priliva migranata na istočnu granicu Bosne i Hercegovine, aktivnosti Granične policije su se značajno povećale, što se reflektiralo i na povećanje potrošnje goriva. S obzirom na to da se radi o vanrednoj situaciji, raspoloživa sredstva za gorivo nisu bila dostatna, pa je dva puta vršeno prestrukturiranje sredstava, na temelju kojih je povećana ova proračunska pozicija za 380.000 KM.

I pored činjenice da su u 2018. godini aktivnosti Granične policije značajno povećane i dalje se može zaključiti da pojedina vozila na godišnjoj razini prelaze malu kilometražu.

Uzimajući u obzir činjenicu da je kroz godine konstatirano da dio službenih specijaliziranih vozila, za koja se ne može potvrditi da su predviđena za uporabu u posebnim situacijama (koje se javljaju povremeno), prelazi mali broj kilometara, postavlja se pitanje rentabilnosti vozila i ekonomičnosti prilikom raspolaganja javnim sredstvima.

5.1.3 Ugovorene usluge

5.1.3.1 Pružanje ugostiteljskih usluga i usluga smještaja

Na zahtjev Operativnog stožera za migracije pri Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je odlukom broj 14/18 od 16.08.2018. godine dodijelilo Graničnoj policiji 200.000 KM iz sredstava tekuće pričuve proračuna za osiguravanje troškova smještaja i ishrane pripadnika MUP-a Republike Srpske koji su pružali pomoć pripadnicima Granične policije u poslovima granične kontrole.

Troškove smještaja pripadnika MUP-a Republike Srpske izmirivala je međunarodna organizacija za migracije (IOM) do 20.07.2018. godine, ista je od navedenog datuma prestala sa plaćanjem navedenih obveza, a kako su obveze nastale potrebno ih je izmiriti.

S obzirom na to da Granična policija nije stvorila nastale obveze po navedenom osnovu, naknadno je od Vijeća ministara tražila dodatnu instrukciju u svezi sa utroškom sredstava tekuće pričuve. Vijeće ministara nije prihvatilo donošenje novog akta vezano za odobrenu tekuću pričuvu te je Granična policija nastojala osigurati barem određeno odobrenje od Operativnog stožera za pitanje migracija kako bi izvršila plaćanja.

Sukladno tome, Operativni stožer je u prosincu 2018. godine donio Zaključak o odobravanju plaćanja nastalih troškova za smještaj i ishranu pripadnika MUP-a RS-a, a isti je potpisao predsjednik Operativnog stožera za pitanja migracija u BiH. Zaključkom se Graničnoj policiji odobrava plaćanje nastalih troškova smještaja u razdoblju od 20.07.2018. godine do 31.12.2018. godine u ukupnom iznosu od 77.583 KM za četiri dobavljača. U obrazloženju zaključka je navedeno da su međunarodne organizacije (IOM) prestale sa financiranjem troškova ishrane i smještaja za prethodno navedeno razdoblje, odnosno da su otkazale obećano financiranje troškova, te da je, imajući u vidu povećanje ispomoći Graničnoj policiji, potrebno izvršiti navedeno plaćanje.

5.1.4 Kapitalni izdaci

Ukupna vrijednost kapitalnih izdataka koji su planirani i odobreni u proračunu u 2018. godini iznosi 2.690.315 KM, a realizirani su u iznosu od 2.357.506 KM. Značajnu stavku kapitalnih izdataka čini oprema koja je planirana u iznosu od 2.440.414 KM, a realizirana u iznosu od 2.121.866 KM.

U okviru nabavljene opreme najznačajniji iznosi se odnose na: motorna vozila (1.223.153 KM), opremu za prijenos podataka i glasa (402.813 KM), kompjutorsku opremu (256.465 KM).

U 2018. godini Graničnoj policiji je donirana oprema u vrijednosti od 11.061.050 KM.

5.2 Pregled prihoda i primitaka

Granična policija je u 2018. godini evidentirala prihode u ukupnom iznosu od 933.097 KM. Značajniji prihodi ostvareni su na osnovu naplate novčanih kazni (518.510 KM), prodaje stalnih sredstava - vozila (188.761 KM) i naplate kazni po Zakonu o kretanju i boravku stranaca i azilu (178.662 KM).

Postupajući sukladno svojim nadležnostima, sprovodeći odredbe Zakona o nadzoru i kontroli prelaska državne granice, Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu te sprečavanju, otkrivanju i istraživanju djela koja su propisana krivičnim zakonima u BiH, Granična policija vrši izdavanje prekršajnih naloga. Uspostavljen je sustav evidentiranja izdanih prekršajnih naloga na način da se prilikom izdavanja naloga isti evidentira u Registar novčanih kazni (ROF) u kome se prati status naloga. Automatski se evidentira plaćanje prekršajnog naloga ukoliko je u uplatnici naznačen njegov broj. Granična policija ima proaktivan stav po pitanju praćenja i kontrole naplate prihoda. U cilju pouzdanijeg praćenja naplate prihoda, Granična policija je zahtijevala nadogradnju postojećeg sustava. Nadogradnja je izvršena, navedena uplata u roku od osam dana se procentualno evidentira kao 100% realizirana. Zakonom definirano pravo uplate polovine izrečene novčane kazne, u roku od osam dana, Registar novčanih kazni i dalje vrijednosno ne evidentira kao potpuno izmirenu obvezu. Prema tome, Registar novčanih kazni i dalje ne omogućava generiranje pouzdanih podataka o nenaplaćenim prekršajnim nalogima.

PREPORUKA 9

Potrebno je osigurati da Registar novčanih kazni sadrži točne podatke o vrijednosti nenaplaćenih novčanih kazni.

Prema raspoloživim informacijama i dostavljenim podacima Granična policija je nastavila sa uspostavljenom praksom da, u slučajevima kada se plaćanje naloga za prekršaje ne vrši blagovremeno, pokreće postupak prinudne naplate preko entitetskih poreznih uprava. Entiteti različito postupaju po zahtjevima za prinudnu naplatu. Porezna uprava Federacije odbija upućene im zahtjeve sa obrazloženjem da je zakonskim odredbama propisano da se postupci prisilne naplate mogu primjenjivati samo za onu poreznu obvezu za koju je uručen nalog za plaćanja od strane Porezne uprave FBiH.

Analizirajući dinamiku naplate prekršajnih naloga može se konstatirati da naplata nije u punoj mjeri efikasna. S obzirom na to da sustavno nije osigurano, kroz Glavnu knjigu Trezora,

evidentiranje potraživanja po osnovu izdanih naloga, kao i činjenicu da iskazana potraživanja iz Registra novčanih kazni nisu pouzdana, postoji potreba da se sve relevantne institucije uključe u stvaranje uvjeta koji osiguravaju pouzdano praćenje i naplatu zakonom izrečenih kazni. Ovakvo uspostavljen sustav, sa detektiranim nedostacima, dovodi u pitanje svrhu izdavanja prekršajnih naloga u pojedinim slučajevima. Cijeneći sve poduzete aktivnosti Granične policije za naplatu potraživanja po izdanim prekršajnim nalogima, činjenica je da ipak dolazi do zastare potraživanja po ovom osnovu. Prema podacima iz ROF sustava u 2018. godini su zastarjela potraživanja u vrijednosti od 75.190 KM.

PREPORUKA 10

Potrebno je, u cilju njegovog rješavanja, problem sa naplatom novčanih kazni i njihovim zastarijevanjem uputiti na adrese svih institucija koje imaju odgovornost i obvezu da navedeno pitanje riješe, gdje bi bili prezentirani i brojčani pokazatelji o izdanim prekršajnim nalogima i njihovoj zastari u zadnjih nekoliko godina, kao i o aktivnostima koje je Granična policija do sada provodila na rješavanju navedenog pitanja.

Nadalje, Granična policija je ostvarila prihod od prodaje osnovnih sredstava, a na temelju provedene tri licitacije. Predmet prodaje najvećim dijelom su bila motorna vozila. Prodaja je vršena na temelju prikupljanja zatvorenih pismenih ponuda. Po provedenoj licitaciji prodano je 16 vozila, dok za ostala 24 vozila nije bilo zainteresiranih kupaca.

5.3 Bilanca stanja

U bilanci stanja na 31.12.2018. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 27.765.499 KM. Ukupne obveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 35.533.287 KM.

Značajne stavke bilance stanja odnose se na kratkoročna potraživanja (442.368 KM), neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (27.307.424 KM), obveze prema dobavljačima (2.243.070 KM), obveze prema uposlenima (5.352.350 KM) i kratkoročna razgraničenja (630.443 KM).

Bilanca stanja prikazana je u Tablici II. u privitku Izvješća.

5.3.1 Popis sredstava i obveza

Granična policija je izvršila popis stalnih sredstava, novčanih sredstava, potraživanja i obveza, te sitnog inventara i materijala na 31.12.2018. godine. Ravnatelj Granične policije BiH je donio Odluku o usvajanju Izvješća Središnjeg popisnog povjerenstva, te naložio da se postupi sukladno navedenom Izvješću.

Postupcima revizije utvrđene su sljedeće nepravilnosti prilikom popisa sredstava i obveza: Uvidom u dokumentaciju konstatirano je da nije izvršeno usklađivanje stvarnog i knjigovodstvenog stanja kroz Modul dugotrajne imovine.

Središnje popisno povjerenstvo je konstatiralo da stvarno stanje stalnih sredstava ne odgovara knjigovodstvenom. Naime, evidentiran je manjak stalnih sredstava nabavne vrijednosti 40.890 KM i sadašnje vrijednosti 1.355 KM.

Prema Izvješću o popisu, Središnje popisno povjerenstvo predlaže da se manjak stalnih sredstava evidentira na teret Granične policije BiH do okončanja istražnih radnji. Za vrijeme revizije nisu bile raspoložive informacije vezane za izjašnjenja uposlenih o utvrđenim manjkovima.

Popis obveza: Povjerenstvo za popis obveza, novčanih sredstava, potraživanja, vrijednosnih papira i sredstava u vanbilančnoj evidenciji je izvršilo popis obveza i razgraničenja na 31.12.2018. godine.

Sačinjena je specifikacija obveza prema dobavljačima na 31.12.2018. godine s prometom i saldima istih. Konstatirano je da Granična policija BiH vodi evidenciju o izvodima otvorenih stavki primljenih od dobavljača sa iskazanim obvezama prema istim sa 31.12.2018. godine. Uočena su neslaganja u ispostavljenim IOS-ima, a isti su osporavani djelomično ili u punim iznosima. Osporavanja se odnose ili na knjižna odobrenja ili na to što fakture dobavljača nisu zaprimljene. Tijekom revizije uputili smo konfirmacije za sedam značajnijih dobavljača Granične policije BiH. Na temelju uvida u dostavljene konfirmacije konstatirali smo da su tri dobavljača potvrdila iznose evidentiranih obveza Granične policije na 31.12.2018. godine (Zenko d.o.o., Tekstilna industrija Mostar i KM Trade d.o.o.), dva dobavljača su iskazala veća potraživanja prema Graničnoj policiji u odnosu na iskazane obveze Granične policije na 31. 12. 2018. godine u ukupnom iznosu od 6.233 KM (Men d.o.o. i Mibo Komunikacije d.o.o.), a jedan dobavljač je iskazao manja potraživanja prema Graničnoj policiji u odnosu na iskazane obveze Granične policije na 31.12.2018. godine u iznosu od 1.168 KM (King ICT d.o.o.). Jedan dobavljač nije odgovorio, odnosno nije dostavio konfirmaciju.

Kratkoročna razgraničenja u okviru pasive iznose 630.443 KM, a odnose se na razgraničene rashode za nabavu roba i usluga. Radi se o opremi za koju su potpisani ugovori o isporuci do 31.12.2018. godine i za koju su rezervirana sredstva. Početkom 2019. godine, na temelju ispostavljenih faktura, izvršeno je plaćanje dijela opreme u vrijednosti od 361.130 KM.

PREPORUKA 11

Potrebno je da Granična policija, uzimajući u obzir uočene slabosti u posljednje dvije godine u pogledu usklađenosti salda obveza prema dobavljačima, izvrši detaljnu analizu salda na kontima dobavljača, uzimajući u obzir i raspoložive podatke iz IOS-a koje posjeduje, te u suradnji sa dobavljačima utvrdi stvarna stanja, kao i razloge koji su utjecali na utvrđena odstupanja.

Popis potraživanja je izvršen po pojedinim analitičkim kontima sa specifikacijama svih potraživanja Granične policije BiH. Popisno povjerenstvo je konstatiralo da ukupna potraživanja Granične policije BiH iznose 458.075 KM. Kratkoročna potraživanja iznose 442.368 KM. Najveći dio kratkoročnih potraživanja odnosi se na potraživanja od Hercegovačke banke po osnovu deponiranih sredstava u iznosu od 313.991 KM, potraživanja za refundacije naknada za bolovanje u iznosu od 81.828 KM, ostalih potraživanja u iznosu od 34.115 KM i akontacije za službena putovanja u iznosu od 9.058 KM.

Ostala kratkoročna potraživanja odnose se na potraživanja za štete od osiguravajućih društava u iznosu od 1.174 KM i prijelaznog računa potraživanja u iznosu od 2.201 KM.

5.4 Pregled dinamike upošljavanja

U 2018. godini Granična policija je primila 176 novouposlenih, od toga 169 kadeta za čin policajac i mlađi inspektor na temelju odluka Vijeća ministara¹⁸, nakon završene osnovne obuke uz probni rad od 12 mjeseci, šest službenika na neodređeno vrijeme po realizaciji javnih oglasa iz 2017. godine, dok je jedna osoba vraćena u radni odnos u Graničnu policiju izvršenjem pravosnažne sudbene presude.

U tijeku 2018. godine unaprijeđeno je ukupno 159 uposlenih, nakon obavljenog internog oglasa. Izvršeno je ukupno 270 internih premještaja od čega su tri interna premještaja izvršena na nižu poziciju, a jedan interni premještaj na višu poziciju.

Granična policija je prema prezentiranim podacima u 2018. godini imala 15 suspendiranih službenika. Tijekom suspenzije uposlenima se isplaćuje 55% osnovne plaće, odnosno 65% osnovne plaće ako su ostvarili porodicu.

Prijem uposlenih na određeno vrijeme: U tijeku 2018. godine u Graničnoj policiji je vršen prijem uposlenika na određeno vrijeme, a ugovori o radu su zaključivani sa devet osoba.

Zasnivanje radnog odnosa na određeno vrijeme vršeno je tijekom cijele godine (4x3 mjeseca) bez raspisivanja javnog oglasa za prijem na određeno vrijeme. Između dva angažmana od po tri mjeseca su pravljene kraći prekidi, a bilo je slučajeva da prekida nije ni bilo.

Angažmani su vršeni uglavnom pozivanjem na odredbe članka 9. stavak 1. točka c) Zakona o radu u institucijama BiH, kojim je propisano da se *javni oglas ne raspisuje za prijem u radni odnos uposlenika na određeno vrijeme do tri mjeseca, kada zbog hitnosti obavljanja posla, iznenadnog povećanja opsega posla i iznenadnog odsustva uposlenika nije moguće blagovremeno sprovesti javni oglas.*

Uzimajući u obzir da je angažman osoba na određeno vrijeme vršen tijekom cijele godine to se nameće pitanje ispunjenosti uvjeta hitnosti u konkretnoj situaciji.

PREPORUKA 12

Neophodno je preispitati kontinuirani angažman osoba putem ugovora na određeno vrijeme uzimajući u obzir zahtjeve koje za takve angažmane postavlja Zakon o radu u institucijama BiH.

6. JAVNE NABAVE

Granična policija je donijela Plan javnih nabava za 2018. godinu kako je propisano Zakonom o javnim nabavama.¹⁹ Izmjena Plana nabava je izvršena u prosincu 2018. godine, gdje je za neke nabave pomjereno vrijeme početka nabave, a u plan su uvrštene i neke nove nabave, dok se od nekih nabava odustalo.

Način funkcioniranja javnih nabava u Graničnoj policiji se nije bitnije promijenio u odnosu na 2017. godinu. Najznačajniji dio poslova vezanih za javne nabave provodi se u Odsjeku za logistiku koji priprema i provodi postupke nabave do faze u kojoj postupak preuzima

¹⁸ Službeni glasnik BiH, broj:29/16 i 75/16

¹⁹ Službeni glasnik BiH, broj: 39/14

Povjerenstvo za javne nabave. U povjerenstvima za javne nabave su angažirani i uposleni u Odsjeku za logistiku. U pogledu dostavljanja potreba za nabavama, Odsjeku za logistiku se dostavljaju podaci iz Sektora za strateško planiranje, dok za ostale predmete nabave (tekući izdaci) Odsjek na bazi povijesnih podataka i dosadašnjih iskustava sastavlja specifikacije potreba Granične policije kroz tendersku dokumentaciju. Također, određeni vid potpore Odsjeku za logistiku, zbog specifičnosti roba i usluga, dolazi iz IT sektora prilikom sačinjavanja tenderske dokumentacije (specifikacija) za dane potrebe.

Zbog ograničenosti kadrovskih resursa, opsega nabava i njihove raznovrsnosti, te sukladno tome zahtjeva koji se u stručnom i profesionalnom smislu postavljaju pred osobe koje rade u Odsjeku za logistiku, smatramo da je kontinuirana edukacija osoblja koja radi na javnim nabavama od posebne važnosti. Prema raspoloživim informacijama, ne postoji plan obuke i edukacije u Graničnoj policiji kojim bi bile obuhvaćene i osobe angažirane na poslovima javnih nabava.

Za provedbu postupaka nabava ravnatelj je imenovao dva povjerenstva koja su u tijeku godine ravnomjernim rasporedom postupaka provodila aktivnosti iz nadležnosti povjerenstva.

Prema prezentiranim podacima, Granična policija je u 2018. godini provela ukupno 37 postupaka javnih nabava nakon kojih su zaključeni okvirni sporazumi ili ugovori (otvoreni, konkurentski, ograničeni, pregovarački i postupci sukladno Aneksu II., dio B). Od navedenog broja provedeno je 19 otvorenih postupaka (2.500.252 KM), 17 postupaka putem konkurentskog zahtjeva (378.267 KM) i jedan ograničeni postupak (219.900 KM).

Ostale nabave u vrijednosti od 204.780 KM provedene su putem izravnog sporazuma.

Navodimo neka od zapažanja i slabosti uočene tijekom revizije procesa javnih nabava:

Prilikom provedbe otvorenog postupka za nabavu radova procijenjene vrijednosti 157.950 KM (sa PDV-om) u dijelu tehničke i profesionalne sposobnosti (članak 51. Zakona o javnim nabavama) nisu zahtijevane obrazovne i profesionalne kvalifikacije izvođača radova i kvalifikacije njegovog rukovodećeg osoblja, naročito kvalifikacije osoba koje su odgovorne za izvođenje predmetnog ugovora, što se u praksi za nabave radova pokazalo bitnim i opravdanim. U postupku nabave mrežne opreme u jednom od lotova vrijednosti od 153.295 KM (mrežna oprema i komunikacijski linkovi) utvrđeno je pozivanje na mrežnu opremu određene robne marke gdje prilikom specificiranja nije korišten pojam "ili ekvivalent". Također, u danom postupku nije definirano trajanje garantnog roka, nego je isto ostavljeno ponuđačima da sami odrede u svojoj ponudi.

Revizijskim postupcima konstatirano je da Granična policija BiH za veći dio realiziranog iznosa troškova smještaja u zemlji nema zaključen ugovor za usluge smještaja na temelju provedene procedure putem Aneksa II. dio B Zakona o javnim nabavama. Posljednji pokušaj pokrenut u rujnu 2018. godine je poništen jer su pristigle neprihvatljive ponude i ponude čija vrijednost premašuje procijenjenu vrijednost.

U Planu nabava je navedena nabava uniformi i to u zbrojnom iznosu tj. nije specificirana po dijelovima uniformi. Točnije, u 2018. godini za nabavu dijelova policijske uniforme planiran je zbrojno iznos od 2.350.000 KM bez podjele na dijelove uniformi koji se planiraju nabaviti. Činjenica je da su nabave uniformi (jakne, cipele, košulje, kačketi) realizirane od dobavljača koji su izabrani u postupcima javnih nabava u 2016. godini i 2015. godini kao i krajem 2017. godine, i da najveći dio iznosa koji je planiran u Planu javnih nabava za 2018. godinu nije realiziran. Razlog za navedeno je taj što je Granična policija očekivala usvajanje pravilnika o izgledu policijskih uniformi kako bi po istom vršila nabavu uniformi. Kako navedeni pravilnik nije objavljen i nije stupio na snagu, izvršene su nabave po prethodno zaključenim okvirnim sporazumima koji su još bili na snazi.

PREPORUKA 13

Potrebno je unaprijediti sustav unutarnjih kontrola u javnim nabavama, kako bi se uočene slabosti u budućem postupanju otklonile. U tom smislu je posebno važno da se tenderska dokumentacija sačinjava sa posebnom pozornošću, vodeći računa o svim njenim dijelovima, kako bi postupci koji se provode bili usuglašeni sa regulatornim okvirom.

Izravni sporazumi (204.780 KM): U Planu nabava provedba izravnih sporazuma nije fiksirana na određeno razdoblje, nego na cijelu godinu. Planiran je znatan broj izravnih sporazuma za robe i usluge u vrijednosti na granici izravnog sporazuma (6.000 KM). Kako se u značajnom broju radi o robama i uslugama koje se u kontinuitetu nabavljaju u Graničnoj policiji to se postavlja pitanje mogućnosti objedinjavanja takvih nabava i provedba odgovarajućeg postupka nabave (okvirni sporazum), čime bi se reducirao broj nabava koje se provode putem izravnog sporazuma kao najnetransparentnijeg vida nabave roba, usluga i radova.

PREPORUKA 14

Potrebno je analizirati strukturu izravnih sporazuma u Graničnoj policiji u cilju objedinjavanja svih onih roba, usluga i radova iste vrste za kojim postoji potreba iz godine u godinu u cilju okrupnjavanja nabava i provedbe odgovarajućeg postupka nabave na bazi potreba od nekoliko godina kroz zaključivanje okvirnih sporazuma. Navedeno treba imati za cilj reduciranje izravnog sporazuma kao najnetransparentnijeg vida nabave.

Uvidom u realizaciju ukupno pokrenutih postupaka javnih nabava te testiranjem procedura značajnijih okončanih postupaka javnih nabava koji se odnose na nabavu službenih specijaliziranih vozila, nabavu tonera (kertridža) i hrane za službene pse, utvrđeni su nedostaci koje navodimo u nastavku. Također, u ovom dijelu dajemo osvrt i na realizaciju Sporazuma o nabavama policijskih tijela (zajedničke nabave).

6.1 Nabava službenih specijaliziranih vozila

Granična policija je sukladno Planu nabava u srpnju 2018. godine pokrenula otvoreni postupak za nabavu motornih vozila kroz tri lota i to: lot 1 - Vozilo sa pogonom na sva četiri točka (6 komada), lot 2 - Kombi vozilo sa pogonom na sva četiri točka (7 komada) i lot 3 - Terensko vozilo sa pogonom na sva četiri točka (7 komada). Kriterij za izbor najpovoljnijeg ponuđača bila je najniža cijena. Procijenjena pojedinačna vrijednost vozila sa PDV-om po lotovima iznosila je: lot 1 - 40.000 KM, lot 2 - 65.000 KM i lot 3 - 70.000 KM.

U tenderskoj dokumentaciji su specificirane karakteristike vozila koja se nabavljaju po lotovima na način da su korišteni otvoreni intervali za pojedine karakteristike vozila.

Sadržaj tenderske dokumentacije (lot 1 i 3) u pogledu tehničkih specifikacija je skoro pa identičan tenderskoj dokumentaciji koja ja sačinjavana za nabavu vozila u 2016. godini, iako je u Izvješću o obavljenoj reviziji za 2016. godinu Ured za reviziju detaljno opisao nedostatke i slabosti tada provedene procedure nabave vozila i dana je preporuka u kojoj je akcenat bio na obvezi poštivanja općih načela pri provedbi javne nabave. Na sličan

način je Graničnoj policiji skrenuta pozornost na nabavu vozila u 2017. godini, kada je nabavljeno 13 kombi vozila.

U tijeku revizije predmetne nabave, od uposlenih u Odsjeku za logistiku smo tražili podatke o istraživanju tržišta prije pokretanja navedene procedure s ciljem sagledavanja koja su vozila prema tom istraživanju mogla ispuniti uvjete iz tenderske dokumentacije tj. tehničke karakteristike vozila koja se nabavljaju. Prema prezentiranim podacima, za lot 1 uvjete su mogli ispuniti: VW Golf 7, Audi (A3), Mercedes (A i B klase), BMW (118 i 120) i Mini Countryman. Između ostalog, konstatirano je da se za navedeni lot traži *hatchback* vozilo, a vozila Mercedes B klase su *monovolumeni* te da je Mini Countryman *crossover SUV* vozilo.

Za lot 2 nisu nam prezentirana vozila koja mogu ispuniti uvjete iz tehničke specifikacije, ali nam je usmeno kazano da propisane uvjete u Bosni i Hercegovini može ispuniti samo VW kombi T6. Za lot 3 prezentirani su nam podaci prema kojima su uvjete iz tehničke specifikacije ispunjavala vozila sljedećih marki: VW Tiguan, Audi Q3 (iz dostavljenog pregleda vidljivo je da ne ispunjava uvjet potrebne minimalne dužine vozila), BMW X1, BMW X3, Nissan X Trail i Mercedes GLC 220. Pod pretpostavkom da su za lotove 1 i 3, osim vozila VW, neke od ostalih marki vozila i mogle ispuniti sve zahtijevane uvjete, vozila marke BMW, Mercedes, Audi (izuzimajući vozilo Nissan) su znatno skuplja na tržištu od vozila marke VW i vođeni načelima ekonomske logike nije realno očekivati (a to i dosadašnja praksa pokazuje) da distributeri navedenih premium marki vozila ponude vozila koja se traže u okvirima procijenjene vrijednosti nabave, što pokazuju i zaključeni ugovori o nabavi vozila u posljednjih nekoliko godina u Graničnoj policiji i marke vozila koje se nabavljaju.

U koliko je na kraju konkurencija stvarno svedena uglavnom na distributivnu mrežu jedne marke vozila (VW), kao i u prethodnim nabavama, onda praksa pokazuje da skoro u svim slučajevima aktivna konkurencija u takvim uvjetima ne postoji. Dokaz za to je i činjenica da su u Graničnoj policiji u posljednjih nekoliko godina dobavljači za vozila uglavnom bili distributeri vozila marke VW, nastupajući samostalno, a u jednom slučaju 2016. godine kao konzorcij. Pri tome, u posljednjih šest godina (2012.-2017.) samo u 2017. godini dobavljač nije bila kompanija M.R.M. export import Ljubuški. Navodimo vrijednosti isporuka VW vozila po godinama: 2013. godina - 25 vozila ukupne vrijednosti 970.515 KM (M.R.M.); 2014. godina - 30 vozila ukupne vrijednosti 1.225.074 KM (M.R.M.); 2015. godina - 28 vozila ukupne vrijednosti 1.662.773 KM (M.R.M.); 2016. godina - 26 vozila ukupne vrijednosti 1.460.310 KM (konzorcij M.R.M.- Porsche) i 2017. godine - 13 vozila (kombi) ukupne vrijednosti 893.592 KM (Brčko Gas).

Možemo konstatirati da je u danom postupku nabave bilo više preuzimanja tenderske dokumentacije od potencijalnih ponuđača, a da je u predviđenom roku za dostavom ponuda pristigla samo po jedna ponuda za sva tri lota, i to od ponuđača M.R.M. export import Ljubuški koji je ovlašten distributer vozila marke VW.

U dostavljenoj ponudi za lot 1 je ponuđeno vozilo VW GOLF 7, za lot 2 vozilo VW kombi T6, a za lot 3 vozilo VW Tiguan. Pojedinačne ponuđene cijene po lotovima sa PDV-om su iznosile: lot 1 - cca 50.042 KM, lot 2 – cca 71.014 KM i lot 3 – 60.828 KM. U obrascima za iskazivanje ponuđenih cijena nije iskazan popust ni po jednom lotu.

Sukladno dostavljenim ponudama i procijenjenoj vrijednosti nabave, mogu se uočiti značajna odstupanja. Za lot 1 odstupanje pojedinačno po vozilu je navise za 10.042 KM u odnosu na procijenjenu vrijednost ili ukupno u zbroju 60.252 KM. Za lot 2 pojedinačno odstupanje po vozilu je navise u iznosu od 6.014 KM ili ukupno u zbroju 42.098 KM, dok je za lot 3 pojedinačno odstupanje naniže u odnosu na procijenjenu vrijednost u iznosu od 9.172 KM ili ukupno u zbroju 64.200 KM. Sukladno navedenom, može se kazati da za lotove 1 i 2 ponuđene cijene u značajnom iznosu odstupaju od procijenjene vrijednosti nabave (lot 1 za 25 % a lot 2 za 9%). Za lot 3 odstupanje je također značajno (15%), ali ono je u korist Granične policije.

S obzirom na to da Granična policija svake godine provodi nabave vozila i osobe koje rade na nabavama imaju zavidno iskustvo u danom segmentu, nisu nam jasna tako značajna odstupanja u procijenjenoj vrijednosti nabave po sva tri lota.

Uočeno je da je 2016. godine prilikom nabave vozila istih tehničkih karakteristika kao i vozilo specificirano po lotu 1 u ovoj nabavi, ponuđena cijena iznosila cca 46.000 KM sa PDV-om za vozilo Golf VII (EURO 5) sa HIGHLINE paketom opreme (najviši paket opreme), dok je po predmetnom tenderu ponuđen Golf VII (EURO 6) sa COMFORTLINE paketom opreme (srednji paket opreme) po cijeni od 50.042 KM. Također, pri nabavi vozila VW Tiguan (EURO 5) sa paketom opreme COMFORTLINE (srednji paket opreme) u 2016. godini ostvarena je cijena od cca 60.000 KM, a po skoro istoj cijeni u predmetnoj nabavi ponuđač je ponudio vozilo VW Tiguan (EURO 6) istih karakteristika sa paketom opreme TRENDLINE (osnovni paket opreme). Pri tome je za lot 3 u predmetnoj nabavi procijenjena vrijednost iznosila 70.000 KM.

Ističemo da kada ugovorni organ planiranje, odnosno procjenu vrijednosti predmeta nabave vrši na realnim osnovama, u uvjetima nepostojanja aktivne konkurencije, ponuđač može ponuditi cijenu po vlastitom nahođenju, posebno kada je procedura na kraju godine i kada je poznato da se nerealizirana sredstva iz jednog proračunskog razdoblja ne mogu prenositi u naredno razdoblje, što na određeni način stvara "pritisak" na ugovorni organ da okonča nabavu. Ukoliko, pak, ugovorni organ ne izvrši kvalitetno procjenu vrijednosti nabave, a dostavljena ponuda (ponude) pokaže da je postojala (stvarna) značajna greška u procjeni, takva loša procjena može značajno utjecati na konkurenciju (ako je ista omogućena po svim drugim osnovama), odnosno na motiviranost potencijalnih ponuđača da uopće sudjeluju u javnoj nabavi (primjerice, da je procijenjena vrijednost po lotu 1 bila 50.000 KM umjesto 40.000 KM to bi znatno promijenilo uvjete nabave, a samim tim i motiviranost potencijalnih ponuđača). Također, ističemo da je prema članku 69. Zakona o javnim nabavama propisano da ukoliko je ponuđena cijena za određeni predmet nabave (promatrano po lotovima pojedinačno) znatno veća od sredstava koja su osigurana (planirana) za danu namjenu, postupak treba poništiti. Povjerenstvo za javne nabave je preporučilo zaključenje ugovora po lotu 3, a za lot 1 i 2 također zaključenje ugovora ukoliko se mogu iznaći dodatna sredstva u proračunu.

Donesena je odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača sa naznakom da će se nedostajuća sredstva osigurati prestrukturiranjem rashoda. Ugovori su zaključeni sa izabranim dobavljačem početkom studenog 2018. godine sa definiranim rokom isporuke od 90 dana, mada u tom trenutku nisu bile okončane aktivnosti oko alokacije sredstava potrebnih za zatvaranje preuzetih obveza za nabavu vozila.

Procedura koja nije provedena uz poštivanje općih načela javnih nabava ne može osigurati najefikasnije korištenje javnih sredstava u svezi s predmetom nabave i njegovom svrhom.

Zaključujemo da je pitanje ostvarenja aktivne konkurencije od ključnog značaja pri provedbi postupka javne nabave. Aktivna konkurencija se osigurava kroz kreiranje tenderske dokumentacije koja će biti nediskriminatorna i koja će osigurati stvarnu (realnu) konkurenciju, a time i najefikasnije korištenje javnih sredstava u svezi sa predmetom nabave

i njegovom svrhom, što predstavlja opća načela iz članka 3. Zakona o javnim nabavama.

Inače, provedbom postupka na način da se formalno ostvari konkurencija u postupku, iako ona realno uglavnom ne postoji, gledano kroz danu proceduru i procedure iz ranijih godina, postavlja se i pitanje svrhe provedbe postupka nabave, odnosno ako je javna nabava predvidiva, ona postaje sama sebi svrha. U takvim okolnostima (odsustvu konkurencije) za očekivati je da ponuđači, s obzirom na to da funkcioniraju na bazi profita, nastoje maksimizirati vlastitu korist u postupku.

PREPORUKA 15

Ponovno ističemo da je Granična policija dužna, prije svega, na zadovoljavajući način izvršiti planiranje i procjenu vrijednosti nabave, a potom u postupku koji pokreće rukovoditi se općim načelima javnih nabava koja, ukoliko se istinski poštuju, garantiraju najefikasnije korištenje javnih sredstava u svezi sa predmetom nabave i njegovom svrhom.

6.2 Nabava tonera i kertridža i realizacija okvirnog sporazuma

Granična policija je u listopadu 2018. godine pokrenula otvoreni postupak za nabavu tonera i kertridža za 2019. godinu. Nakon provedene procedure u 2018. godini, na temelju kriterija najniža cijena, zaključila je okvirne sporazume sa četiri dobavljača. Jedan od izabranih dobavljača je i kompanija sa kojom je Granična policija prijevremeno raskinula okvirni sporazum u rujnu 2018. godine zbog neurednog i nekvalitetnog izvršenja istog. Povjerenstvo za javne nabave prilikom evaluacije ponuda nije uzelo u obzir navedenu činjenicu. U članku 45. stavak 5. Zakona o javnim nabavama se navodi da se zahtjev za učešće ili ponuda odbija ako je kandidat/ponuđač bio kriv za težak profesionalni propust počinjen tijekom razdoblja od tri godine prije početka postupka koji ugovorni organ može dokazati na bilo koji način, posebno značajni i/ili nedostaci koji se ponavljaju u izvršenju bitnih zahtjeva ugovora koji su doveli do njegovog prijevremenog raskida, nastanka štete ili drugih sličnih posljedica zbog namjere ili nemara privrednog subjekta određene težine.

Naime, Granična policija je u tijeku 2015. godine sprovedla otvoreni postupak javne nabave tonera i kertridža po načelu mini tendera te su okvirni sporazumi na razdoblje važenja od 01.07.2015. godina do 31.12.2018. godina zaključeni sa četiri ponuđača. Nakon zaključivanja okvirnih sporazuma sprovedeno je više mini tendera te su nakon okončanja istih ugovori o kupoprodaji zaključivani sa istim dobavljačem čija je ponuda u svim mini tenderima ocjenjivana kao ekonomski najpovoljnija sukladno utvrđenim kriterijima 50% cijena i 50% funkcionalnost odnosno broj tiskanih listova. Kako je tijekom realizacije okvirnog sporazuma ugovore dobivao jedan dobavljač koji je ponudio najvišu cijenu tonera, ali i najviši broj printanih stranica po tonerima i kertridžima još u reviziji za 2016. godinu sugerirali smo Graničnoj policiji da kontrolira ispunjenost kriterija broj printanih stranica. Tek u 2018. godini, posljednjoj godini okvirnog sporazuma, izvršena je provjera na terenu broja printanih stranica u odnosu na ono što je ponudio dobavljač. Pri tome su utvrđena znatna odstupanja u broju printanih stranica na štetu Granične policije.

Sukladno navedenom, Granična policija je obavijestila dobavljača o raskidu okvirnog sporazuma sa 17.09.2018. godine. Ponuđač je izjavio žalbu Uredu za razmatranje žalbi na obavještenje o raskidu okvirnog sporazuma i ista je odbačena kao neuredna jer ponuđač nije dostavio dokaz o plaćenju naknade za pokretanje žalbenog postupka.

Utvrđeno je da je u 2018. godini osim navedenog okvirnog sporazuma iz 2015. godine, za nabavu tonera i kertridža Granična policija provela još dodatne dvije nabave nakon kojih je zaključila okvirni sporazumu u iznosu 40.317 KM do kraja godine te ugovor zaključen na iznos od 8.892 KM na temelju konkurentskog postupka pokrenutog u lipnju 2018. godine.

Obrazloženje za zaključenje dodatnih okvirnih sporazuma i ugovora uz postojeći je nabava iz donacije primljenih uređaja u razoblju trajanja okvirnog sporazuma.

PREPORUKA 16

Granična policija je dužna ukoliko se odluči za provedbu nabave po kriteriju ekonomski najpovoljnije ponude, odabrati podkriterije koji će biti mjerljivi i na jednostavan način podložni kontroli i dokazivanju njihove ispunjenosti.

PREPORUKA 17

Potrebno je planiranju nabave kompjutorskog materijala posvetiti više pozornosti kako bi se u postupku koji se provodi obuhvatile potrebe Granične policija za razdoblje u kojem se vrši ugovaranje.

PREPORUKA 18

Neophodno je prilikom provedbe postupaka nabava i razmatranja dostavljenih ponuda uzimati u obzir i prethodne događaje, tj. negativna iskustva u poslovnoj suradnji sa dobavljačima koji se ponovno javljaju kao ponuđači. Ukoliko postoje nedoumice u načinu postupanja u takvim situacijama o tome bi trebalo konzultirati nadležne institucije.

6.3 Nabava hrane za službene pse

Na temelju Odluke o pokretanju postupka javne nabave hrane za pse pokrenut je otvoreni postupak čija je ukupna planirana vrijednost 127.998 KM sa PDV-om.

Tendersku dokumentaciju je preuzelo 13 ponuđača, a do definiranog roka za dostavljanje ponuda pristigle su dvije ponude koje je povjerenstvo u postupku evaluacije ocijenilo kvalificiranim. Sukladno kriteriju najniža cijena okvirni sporazum je zaključen u srpnju 2018. godine sa najpovoljnijim ponuđačem čija je ukupna vrijednost 121.680 KM sa PDV-om.

Revizijom postupka nabave konstatirano je da je izabrani ponuđač dostavio laboratorijska izvješća od akreditiranog laboratorija, koja glase na drugorangiranog ponuđača.

Dalje je uočeno da, iako je okvirnim sporazumom definirana obveza za dostavljanje neopozive bankarske garancije u iznosu 10% vrijednosti svakog pojedinačnog ugovora, sa rokom dospjeća prema ugovorenom roku isporuke plus 30 dana, ista nije dostavljena jer nisu zaključivani pojedinačni ugovori za izvršene isporuke u 2018. godini, već isporuka vršena neposrednom primjenom okvirnog sporazuma. Također, tenderskom dokumentacijom nije tražena garancija za ozbiljnost ponude.

PREPORUKA 19

Granična policija treba raditi na unapređenju sustava javnih nabava u cilju otklanjanja uočenih slabosti vezanih za definiranje traženih uvjeta tenderskom dokumentacijom, evaluaciju prispjelih ponuda te realizaciju ugovorom definiranih obveza.

6.4 Zajedničke nabave za policijska tijela

Granična policija BiH je u svibnju 2018. godine potpisala Sporazum o provedbi postupaka javnih nabava (u daljnjem tekstu: Sporazum) sa Državnom agencijom za istrage i zaštitu BiH, Direkcijom za koordinaciju policijskih tijela BiH i Agencijom za policijsku potporu BiH, čime su se stekli uvjeti za provedbu odredbe članka 24. stavak 1. točka j) Zakona o Direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za potporu policijskoj strukturi BiH, u kojoj se navodi da je Agencija za policijsku potporu nadležna za provedbu tenderske procedure za određenu opremu za policijska tijela u BiH. Kako smo informirani, na temelju Sporazuma, u 2018. godini su započete zajedničke nabave municije, policijskih sprejeva i usluga pregleda naoružanja. Granična policija nije sudjelovala u zajedničkim nabavama municije niti u nabavama usluga pregleda naoružanja. U pogledu nabave municije, Granična policija je provela samostalno proceduru nabave.

Kada su u pitanju usluge pregleda naoružanja, Granična policija nije provodila proceduru nabave za navedeni predmet nabave, s obzirom na to da je unazad nekoliko godina obvezni pregled naoružanja organizirala koristeći vlastite stručne i kadrovske kapacitete. Iako se navedene aktivnosti provode, nismo se uvjerali da je Granična policija interno propisala sve aspekte navedenih aktivnosti, što smatramo potrebnim.

Ekonomska načela i praksa pokazuju da je očekivano da nabave većeg opsega (vrijednosti), u kojima je omogućena fer, aktivna i pravična konkurencija, daju znatno bolje rezultate (efikasnije trošenje javnih sredstava za dani predmet nabave) u odnosu na nabave koje su manjeg opsega (vrijednosti) i koje bi provodile institucije pojedinačno.

Prednost zajedničkih nabava bi trebala biti i u tome što se u policijskim agencijama značajno rasterećuju odsjeci koji provode javne nabave, a posebno uzimajući u obzir činjenicu da su ti odsjeci uglavnom kadrovski deficitarni. Rasterećenjem odsjeka za javne nabave u policijskim agencijama se ostavlja mnogo više prostora i vremena za kvalitetno planiranje i provedbu postupaka koje provode agencije pojedinačno.

Također smatramo da, s obzirom na to da se u Povjerenstvu za zajedničke nabave nalaze osobe koje imaju dugogodišnje iskustvo u javnim nabavama, to bi trebalo garantirati da će i procedure koje se provode na taj način biti provedene sukladno regulatornom okviru i u najboljem interesu ugovornih organa koje zastupaju, ali ne na štetu dobavljača koji budu izabrani.

PREPORUKA 20

Potrebno je da Granična policija pravovremeno, u komunikaciji sa drugim policijskim agencijama, djeluje u pogledu delegiranja predmeta nabave u cilju provedbe zajedničkih nabava za policijska tijela u BiH.

PREPORUKA 21

Potrebno je da Granična policija - u uvjetima posjedovanja vlastitih kapaciteta za vršenje redovitog pregleda naoružanja, sačini procedure koje bi, između ostalog, sadržavale obveze uposlenih, vremenske termine tijekom godine kada se vrše pregledi naoružanja te definira sadržaj i opseg takvih pregleda. U cilju ujednačenog pristupa izvršenju obveze redovitog pregleda naoružanja za policijska tijela, kao okvir za definiranje sadržaja i opsega aktivnosti koje trebaju izvršavati eksperti uposleni u Graničnoj policiji, može poslužiti definirana usluga pregleda naoružanja koja je bila predmetom zajedničke nabave za ostala policijska tijela na razini BiH.

7. KOMENTARI

Granična policija u ostavljenom roku nije dostavila komentare na Nacrt izvješća o reviziji za 2018. godinu, tako da je ovo Izvješće bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji za 2018. godinu.

Članovi tima za financijsku reviziju

Nataša Pavlović, viši revizor, v.r.

Lutvija Šrndić, revizor, v.r.

Ivona Beus, revizor, v.r.

Nevena Kenjić, revizor, v.r.

Slaviša Vuković, IT revizor, v.r.

Rukovoditelj Odjela za financijsku reviziju – voditelj tima

Nedžad Hajtić, viši revizor, v.r.

Rukovoditelj Odjela za razvoj, metodologiju i kontrolu kvalitete financijske revizije

Dragoljub Kovinčić, viši revizor, v.r.

Privici

Tablica I. – Pregled rashoda proračuna za 2018. godinu

Tablica II. – Bilanca stanja na 31.12.2018. godine

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda budžeta za 2018. godinu

Granična policija Bosne i Hercegovine

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet (2+3)	Izvršenje budžeta	Procenat 5/4*100
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	74,770,000	0	74,770,000	68,228,971	91
Bruto plaće i naknade	57,500,000		57,500,000	53,149,422	92
Naknade troškova zaposlenih	10,600,000	-130,000	10,470,000	9,423,564	90
Putni troškovi	230,000	80,000	310,000	296,737	96
Izdaci telefonskih i pošt.usluga	290,000	-50,000	240,000	214,805	90
Izdaci za energiju i kom. usluge	450,000		450,000	420,176	93
Nabavka materijala	2,900,000	-180,000	2,720,000	1,831,482	67
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	930,000	380,000	1,310,000	1,236,672	94
Unajmljivanje imovine i opreme	480,000		480,000	457,306	95
Izdaci za tekuće održavanje	720,000	-100,000	620,000	600,241	97
Izdaci za osiguranje	210,000		210,000	167,761	80
Ugovorene i druge posebne usluge	460,000		460,000	430,805	94
2. Kapitalni izdaci	2,650,000	40,315	2,690,315	2,357,506	88
Nabavka zemljišta			0		
Nabavka građevina	40,000	170,902	210,902	209,308	99
Nabavka opreme	2,534,000	-93,587	2,440,413	2,121,866	87
Nabavka ostalih stalnih sredstava	6,000	3,000	9,000	6,552	73
Nabavka sredstava u obliku prava	70,000	-40,000	30,000	19,780	66
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
			0		
5. Novčane donacije	0	0	0	0	
			0		
6. Programi posebne namjene	0	200,000	200,000	77,583	39
		200,000	200,000	77,583	39
7. Ukupno (1+2+3+4+5+6)	77,420,000	240,315	77,660,315	70,664,060	91
Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo dana 28.02.2019. godine.					
				Direktor	
				Glavni generalni inspektor	
				Zoran Galić	

Bilans stanja na dan 31.12.2018. godine

Granična policija Bosne i Hercegovine

Tabela II			
Opis	31.12.2018.	31.12.2017.	Procenat 2/3*100
1	2	3	4
1. Gotovina, krat.potraživanja, razgraničenja i zalihe	458,075	492,539	93
Novčana sredstva	0	10,906	0
Kratkoročna potraživanja	442,368	442,244	100
Kratkoročni plasmani	116	116	100
Interni finansijski odnosi			
Zalihe			
Kratkoročna razgraničenja	15,590	39,273	40
2. Stalna sredstva	27,307,424	17,663,763	155
Stalna sredstva	68,150,707	56,755,236	120
Ispravka vrijednosti	40,843,283	39,091,473	104
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	27,307,424	17,663,763	155
Dugoročni plasmani			
Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (1+2)	27,765,499	18,156,302	153

3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	8,225,863	8,357,511	98
Kratkoročne tekuće obaveze	2,243,070	2,648,751	85
Kratkoročni krediti i zajmovi			
Obaveze prema zaposlenima	5,352,350	5,257,567	102
Interni finansijski odnosi			
Kratkoročna razgraničenja	630,443	451,193	140
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi			
Ostale dugoročne obaveze			
Dugoročna razgraničenja			
5. Izvori sredstava	27,307,424	17,663,763	155
Izvori sredstava	27,307,424	17,663,763	155
Ostali izvori sredstava			
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda			
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	35,533,287	26,021,274	137

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo dana 28.02.2019. godine

	Direktor:		
	Glavni generalni inspektor		
	Zoran Galić		

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Granične policije Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Granična policija) dužno je da osigura da finansijski izvještaji za 2018. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH („Službeni glasnik BiH broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH (protokol Ministarstva finansija i trezora BiH broj: 01-08-02-1-1515-1/15 od 04.02.2015. godine). Rukovodstvo je također obavezno da postupa u skladu sa Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2018. godinu (Službeni glasnik BiH broj 8/18) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora BiH, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Granične policije.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za preduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, _____

Direktor: